

VII MED. GEM. (luonnos)

(päivitelty 27.9.2019)

V HEPREA, VERBIT, <https://gen.fi/v.html>

V1 PA., <https://gen.fi/v1.html>

V11 IMPF.FUT., <https://gen.fi/v1i.html>

V11 Med. gem.

<https://gen.fi/v1i-med-gem.html>

SISÄLLYSLUETTELO

0. Dokumentit

1. Johdanto

1.1 Kahdennetut verbit

1.2 Klassinen heprea

1.3 Nykyheprea

2. Onton verbin kaltainen

3. Prim. nun -verbin kaltainen

[4. קלל kalal, olla kevyt]

0. DOKUMENTIT

ITH s. 130–131, MA s. 456–459, CBH 16:15–16, Verbitaul. 62, Prolog 40-8

1. JOHDANTO

1.1 KAHDENNETUT VERBIT

Verbejä, joissa toinen ja kolmas radikaali on sama kirjain, kutsutaan kahdennetuiksi (kfulim) tai mediae geminatae -verbeiksi (ע"ע).

כפולים כפולים

Kahdennettuja verbejä voidaan taivuttaa sekä vahvasti että heikosti. Heikon imperfektitaivutuksen vartalovokaalina on yleensä o:

√סב v. (162x, H5166) kiertää tai kulkea ympäri יִסֵּב או יִסֵּב

Joskus harvoin klassisessa hepreassa voi esiintyä myös a-impf.:

√קלל v. (79x, H6754) olla kevyt, יִקַּל

Esimerkkejä kahdennetuista verbeistä:

√ אָרַר v. (63x, H0740) kirotta, אָרַרְתָּ

√ בָּזַז v. (42x, H0915) ryöstää

√ בָּלַל v. (42x, H1049) sekoittaa

√ גָּזַז v. (15x, H1424) leikata (hiuksia), keritä

√ גָּלַל v. trans. (16x, H1487) vierittää, pyörittää, siirtää

√ דָּמַם v. (30x, H1739) olla hiljaa, olla paikoillaan

√ הָלַל v. (163x, H1880, H1881, H1882) pa. kerskata,
pi. ylistää, hif. loistaa

√ זָמַם v. (13x, H2050) ajatella, pohtia, aikoa

√ חָגַג v. (16x, H2174) pyörähdellä juhlakulkueessa, juhlia

√ חָלַל v. (141x, H2361, H2362, H2363) pa. olla lävistetty,
nif. saastua, pi. saastuttaa, häpäistä, ottaa käyttöön, aloittaa

√ חָמַם v. (25x, H2425) kuumeta, lämmitä

√ חָנַן v. (78x, H2472) armollisesti lahjoittaa, olla armollinen

√ מָדַד v. (53x, H3843) mitata

√ נָדַד v. (27x, H4827) paeta, harhailla, vaeltaa

√ נִסְסָה v. NH liehua, hulmuta, נִסְסָהְתָּ

√ נִצְצָה v. (4x, H5075) välkkyä

√ סָבַב v. (162x, H5166) kiertää tai kulkea ympäri, asettua ympärille,
kääntyä

√ קָדַד I v. (15x, H6635) kumartua maahan, polvistua, **to bow**

√ קָדַד II v. PBH(L) (syyr.) leikata, porata, **to cut, bore, drill**
(taipuu aina vahvasti)

√קלל v. (79x, H6754) olla pieni, vähäinen, kevyt, nopea

√תשש tashash v. PBH(L) (aram.) olla heikko, heikentyä יתוש יתש

1.2 KLASSINEN HEPREA

Kahdennetuista verbeistä esiintyy klassisessa hepreassa sekä heikkoja että vahvoja taivutusmuotoja. Heikkoja taivutuskaavoja on kaksi:

- 1. Onton verbin kaltainen
- 2. Prim. nun -verbin kaltainen

1. Onton verbin kaltaisessa muodossa vartalovokaalina on lyhyt o (ontoissa verbeissä vartalovokaali on vastaavasti pitkä):

יִסַּב kiertää ympäri, סָבַב

Vertaa יָשׁוּב palata, שׁוּב

Onton verbin kaltaisessa muodossa vokaalisuffiksien (yks. 2. fem., mon. 3. mask., mon. 2. mask.) yhteydessä näkyy jälkimmäisen radikaalin kahdennus:

תִּסְבֵּי

Vertaa תִּשְׁוֵבִי יָשׁוּב

2. Prim. nun -verbin kaltainen muoto

יִסַּב סָבַב

תִּסְבֵּי

Vertaa יִפֹּל pudota, kaatua נָפַל

תִּפְּלֵי

Prim. nun -verbin kaltaisesta muodosta esiintyy vokaalisuffiksien (yks. 2. fem., mon. 3. mask., mon. 2. mask.) yhteydessä myös rinnakkainen penultimapainotteinen muoto, jossa näkyy jälkimmäisen radikaalin kahdennus:

(תְּסַבְּבִי = תְּסַבֵּי = תְּסַבִּי = תְּסַבֵּי)

Vokaalisuffiksi-muodoissa voi olla siis neljä erilaista muotoa:

תְּסַבְּבִי (vahva)

תְּסַבֵּי (onton verbin kaltainen)

תְּסַבִּי (prim. nun -verbin kaltainen)

תְּסַבֵּי (prim. nun -verbin kaltainen, penultimapainotteinen)

1.2 NYKYHEPREA

Nykyhepreassa kahdennettuja verbejä taivutetaan pa. impf.fut:ssa yleensä vahvan kaavan mukaan. Kuitenkin erityisesti seuraavia neljää kfulim-verbiä voidaan nykyhepreassa taivuttaa myös onton verbin kaltaisen kaavan mukaan:

יְבוֹז יְבוֹז ryöstää, יְבוֹז

יְחַג יְחַג juhlia, יְחַג

חַג mask. juhla, pyhiinvaellusjuhla, kansallinen juhla

יְסֹב יְסֹב kiertää, יְסֹב

מְסִיבָה מְסִיבָה fem. mem-nom. juhla, pidot, perhejuhla

יְתַשׁ יְתַשׁ v. PBH(L) (aram.) olla heikko, יְתַשׁ

Ainoat verbit, joita nykyhepreassa taivutetaan pa. impf.fut:ssa pelkästään onton verbin kaavan mukaisesti (ei koskaan vahvasti), ovat:

יְחַן יְחַן armollisesti lahjoittaa, antaa armosta יְחַן

יְקַד יְקַד I kumartua maahan, polvistua יְקַד

Jälkimmäistä kumartua-juurta voi vaihtoehtoisesti taivuttaa myös tert. he -verbinä.

יְקַד יְקַד v. kumartua יְקַד (= יְקַד)

Prim. nun & med. gem. verbit ovat harvinaisia. Niitä taivutetaan yleensä vahvan kaavan mukaan. Nadad-verbissä voidaan käyttää myös prim. nun -taivutusta.

יָדַד אוּ יְנַדַּד paeta, vaeltaa, יָדַד

יָנַס v. NH liehua, hulmuta, יָנַס

יָנַץ vältkyä, יָנַץ

2. ONTON VERBIN KALTAINEN

מִדַּד mitata (taipuu NH:ssa yleensä vahvasti)

יִמּוֹד	יָמַד	הוּא
תִּמּוֹד	תָּמַד	הִיא
תִּמּוֹד	תָּמַד	אַתָּה
תִּמּוֹדִי	תָּמַדִּי	אַתָּה
אִמּוֹד	אָמַד	אָנִי
יִמּוֹדוּ	יָמַדוּ	הֵם
תִּמּוֹדוּ	תָּמַדְנָה	הֵן
תִּמּוֹדֵינָה	תָּמַדְיָנָה	
תִּמּוֹדוּ	תָּמַדוּ	אַתֶּם
תִּמּוֹדוּ	תָּמַדְנָה	אַתֶּן
תִּמּוֹדֵינָה	תָּמַדְיָנָה	
נִמּוֹד	נָמַד	אֲנִיחֶנּוּ

סָבַב kiertää ympäri (taipuu NH:ssa yleensä vahvasti)

הוא	יָסַב	יסוב
היא	תָּסַב	תסוב
אתה	תָּסַב	תסוב
את	תִּסְבֶּי	תסובי
אני	אָסַב	אסוב
הם	יָסַבוּ	יסובו
הן	תָּסַבְנָה	תסובנה
	תִּסְבְּיֵנָה	תסובינה
אתם	תָּסַבוּ	תסובו
אתן	תָּסַבְנָה	תסובנה
	תִּסְבְּיֵנָה	תסובינה
אנחנו	נָסַבְנוּ	נסוב

3. PRIM. NUN -VERBIN KALTAINEN

Prim. nun -taivutus esiintyy נָדַד-juurta lukuun ottamatta kahdennetuissa verbeissä vain klassisessa hepreassa.

דָּמַם olla hiljaa (taipuu NH:ssa yleensä vahvasti)

הוא	יָדַם	יידום
היא	תָּדַם	תידום

תִּדּוֹם	תִּדְּמוּ	אַתֶּם
תִּדּוּמִי	תִּדְּמִי	אַתְּ
אֲדוּם	אֲדוּם	אֲנִי
יִדּוּמוּ	יִדְּמוּ	הֵם
[תִּדּוּמְנָה]	תִּדְּמֶנָּה	[הֵן]
תִּדּוּמוֹ	תִּדְּמוּ	אַתֶּם
[תִּדּוּמְנָה]	תִּדְּמֶנָּה	[אַתֶּן]
נִדּוּם	נִדְּמוּ	אַתֶּם

קִיבֵּב kiertää ympäri (taipuu NH:ssa yleensä vahvasti)

יִסּוּב	יִסְבוּ	הוּא
תִּסּוּב	תִּסְבוּ	הִיא
תִּסּוּב	תִּסְבוּ	אַתֶּם
תִּסְבִּי	תִּסְבִּי	אַתְּ
תִּסּוּבִי	תִּסְבִּי	
אִסּוּב	אִסְבוּ	אֲנִי
יִסּוּבוּ	יִסְבוּ	הֵם
יִסּוּבוּ	יִסְבוּ	
[תִּסּוּבְנָה]	תִּסְבְּנָה	[הֵן]
תִּסּוּבוּ	תִּסְבוּ	אַתֶּם

תִּסְבּוּ	תִּסְבּוּ	
תִּסְבְּנָה	תִּסְבְּנָה	אַתֶּן
נִסְבּוּ	נִסְבּוּ	אַנְחֵנוּ נִסְבּוּ

נָדַד paeta, harhaila, vaeltaa (taipuu NH:ssa yleensä vahvasti)

יִדּוּד	יָדַד	הוּא
תִּדּוּד	תָּדַד	הִיא
תִּדּוּד	תָּדַד	אַתָּה
תִּדּוּדִי	תָּדַדְתִּי	אַתָּה
אִדּוּד	אָדַד	אֲנִי

יִדּוּדוּ	יָדַדוּ	הֵם
תִּדּוּדְנָה	תָּדַדְנָה	הֵן
תִּדּוּדוּ	תָּדַדוּ	אַתֶּם
תִּדּוּדְנָה	תָּדַדְנָה	אַתֶּן
נִדּוּד	נָדַדוּ	אַנְחֵנוּ נִדּוּד

[4. קָלַל KALAL, OLLA KEVYT]

קָלַל olla pieni, vähäinen, vähäarvoinen, nopea, kevyt

Nykyhepreassa kalal-verbiä käytetään vain hif'il-vartalossa merkityksessä "keventää, helpottaa, lievittää tai halveksia, (tehdä kevyeksi)".

	או יקל	הוא יקל
	או תקל	היא תקל
	או תקל	אתה תקל
או תקלי	או תקלי	את תקלי
	או אקל	אני אקל
או יקלו	או יקלו	הם יקלו
	או תקלינה	הן תקלינה
או תקלו	או תקלו	אתם תקלו
	או תקלינה	אתן תקלינה
	או יקלו	אנחנו יקלו